

Hoge tarwe- en melkprices maken graszaad peperduur

Teeltoppervlakte in vijf jaar Nederland gehalveerd

Vraag en aanbod bepalen de markt. Maar wist u dat de prijs van uw kilo tarwe uiteindelijk voor een groot deel bepaald wordt door de tarweoogst in de VS en in de voormalige Sovjet-Unie en de welvaart in de wereld? Structurele en incidentele factoren beïnvloeden de graszaadprijs. En maken kunstgrasvelden het graszaad duurder of juist goedkoper? De redactie is eens in deze materie gedoken.

Auteur: Broer de Boer

Laten we eens dicht bij huis beginnen. De marktprijs van het - landbouwproduct - graszaad hangt om te beginnen af van het feit of de zaaizaadbedrijven er in slagen het jaarlijks benodigde graszaad-areaal onder te brengen bij akkerbouwers/vermeerderaars. Als dit niet mee zit en het graszaad-areaal dus lager uitvalt, dan gaat de prijs van de teeltcontracten en dus het graszaad omhoog. Bij hoge graanprijzen zullen akkerbouwers eerder geneigd zijn de graszaadteelt in te ruilen voor de graanteelt. Tenslotte is graszaadteelt bewerkelijker en zijn er oogstrisico's aan verbonden. In het najaar van 2010 was er sprake van zo'n situatie: het gewenste areaal graszaadproductie Engels raaigras kon niet geheel worden ondergebracht, wat zal leiden tot tekorten op de markt. Ook de oogstresultaten (kwalitatief en kwantitatief) in de graszaadteelt spelen een belangrijke rol in de prijs die aan de eindgebruikers doorberekend wordt. Daarin spelen de weersomstandigheden een rol. Droogte en matige vruchtzetting in het voorjaar en overvloedige regenval tijdens de oogstperiode

kunnen gemakkelijk roet in het eten gooien zoals in 2010 het geval was.

Grondprijs

De hoge grondprijs, de beperking van bestrijdingsmiddelen en de subsidieafbouw in de landbouw maken de teelt van graszaad in Nederland niet gemakkelijker. Toch is de continuïteit van de graszaadteelt in Nederland voor de hele graszaadsector van groot belang. De soorten en rassen die nodig zijn voor de hoogwaardige mengsels (met aanduiding Oranjeband) groeien en produceren juist onder Nederlandse omstandigheden immers het best. Nu al is te zien dat de graszaadteelt zich de laatste jaren meer en meer verplaatst naar Denemarken.

Buitenlandse factoren

Er is geen ontkomen aan. De tarweprijs en die van graszaad zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De toenemende welvaart, bijvoorbeeld in China, zorgt voor meer vraag

naar tarwe en een stijging van de tarweprijs. De toenemende wereldbevolking zorgt hierbij voor een structureel toenemende vraag. En als de oogsten in de graangebieden van de VS en de voormalige Sovjet-Unie tegenvallen, kunt u raden wat er met de tarweprijs gebeurt. Maar er speelt nog iets, wat hopelijk incidenteel is. In onze ijver om de wereld te behouden, wordt steeds meer goede landbouwgrond benut om energiegewassen te verbouwen. Dat gaat ten koste van het areaal granen en graanvervangers (soja) in sommige werelddelen. Dirk Duijzer (LTO) waarschuwde tijdens de AgroVak in Den Bosch hiervoor: "Productie van onvoldoende voedsel kan zelfs de wereldvrede in gevaar brengen." Bij toenemende welvaart stijgt de vraag naar dierlijke eiwitten. Neemt de vraag naar vlees met één procent toe, dan stijgt de behoefte aan het areaal voor granen en graanvervangers met een factor vijf.

Graszaadoogst wordt minder lucratief bij hoge tarweprijzen.

Vraag

Het achterwege blijven van de vraag naar graszaad beïnvloedt de prijs voor de eindgebruiker gunstig, en zeker zolang er sprake is van voorraadvorming. In 2007 suggereerden we het volgende: "Meer kunstgrasvelden zou ook tot krimpemde omzetten van de graszaadleverancier kunnen leiden. Maar uit informatie van Plantum NL blijkt dat op sportvelden en golfbanen ten opzichte van 2006 juist meer graszaad was gebruikt. De leveranciers maakten promotie voor het gebruik van extra zaad bij doorzaai en inzaai omdat dat leidt tot een dichtere zodevorming (met minder onkruiden) en snellere bespeelbaarheid. Klaarblijkelijk was dit breed opgepakt, want

de graszaadmarkt groeide. In die zin hebben kunstgrasvelden niets van doen met de graszaadprijs. Zachte winters hebben vaak ook invloed op de vraag. Met name in de agrarische sector is er dan minder behoefte om in het voorjaar door te zaaien. Ook heeft de melkprijs hier invloed op de graszaadconsumptie. Bij hogere melkrijzen zal een veehouder eerder overgaan tot herinzaai van zijn weiden. In 2008 was de afzet van graszaad richting de landbouw en recreatie ongeveer fifty-fifty. Daarvoor ging ongeveer 60% van het graszaad richting agrarische sector. De resterende veertig procent is dan voor graszodentelers, sport en openbaar groen en consumenten.

Grafiek 1: Prijzen tarwe in euro's /1000 kg *)

Jaar	Tarweprijs
2006	€127,00
2007	€200,00
2008	€169,60
2009	€116,50
2010	€194,50 **)

*) Bron Lei, voerkwaliteit, Nederland.

**) gegevens 9 maanden, tendens: stijgend, februari 2011 236,00 euro.

De tarweoogsten in de VS en in de landen van voormalige Sovjet-Unie beïnvloeden de graszaadprijs op de wereldmarkt.

Grafiek 2: Prijzen melk in euro per 100 kg*)

Jaar	Melkprijs
2006	€30,86
2007	€36,47
2008	€38,31
2009	€28,11
2010	€34,96

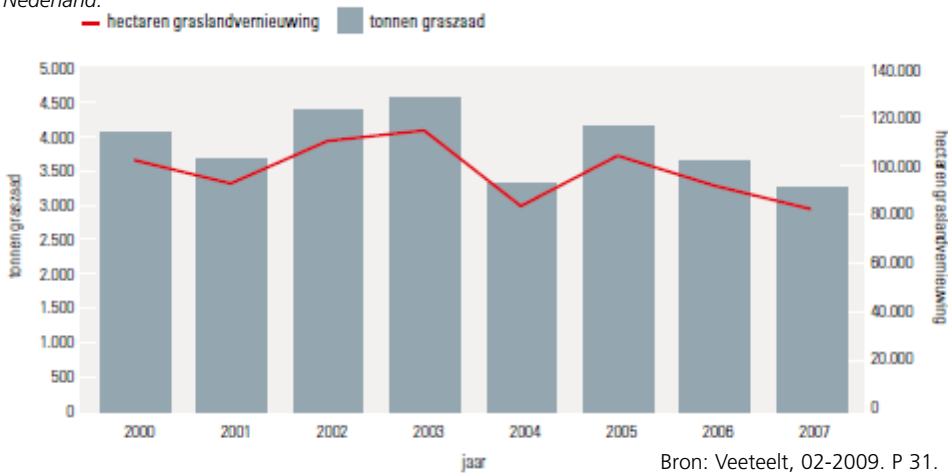
*) Bron Lei, melk, gemiddeld vet.

Grafiek 3: Areal ingezaaid graszaad

Jaar	Areal graszaad
2006	circa 26.100 ha
2007	circa 20.100 ha
2008	circa 15.700 ha
2009	circa 17.700 ha
2010	circa 12.500 ha
2011	circa 10.000 ha (raming) *)

*) Schattingen Agd: 75-80 procent van 2009.

Grafiek 4 Overzicht graslandvernieuwing in Nederland.

Bron: Veeteelt, 02-2009. P 31.

